

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

© Краснюк Ірина, Кривич Марина, 2016

Висвітлено питання інтеграції сучасних комп'ютерних технологій в освітньому процесі: переваги та недоліки використання технологій у сучасній освітній системі. На прикладі електронного навчального посібника “Лінгвокраїнознавство країн з другої іноземної мови” продемонстровано практичне застосування мультимедійних технологій у викладанні гуманітарних дисциплін.

Ключові слова: комп'ютерні технології, мультимедіа, on-line-освіта, електронний посібник.

The research paper highlights the matter of modern computer technologies integration in the process of education: advantages and disadvantages of technologies implementation into a modern education system. Based on the example of the electronic study manual “The Study of Historical and Cultural Aspects of the Region at Focus” it demonstrates a practical application of multimedia technologies in teaching humanities.

Key words: computer technologies, information technologies, on-line education, electronic study manual.

Постановка проблеми

Навчальний процес у вищих навчальних закладах Європи, Північної Америки та Азії супроводжується інтеграцією та широким застосуванням новітніх інформаційних технологій. Сучасні комп'ютерні програми, бази даних, інтерактивні платформи спілкування, внутрішні мережі обміну даними стали нормою, *fait accompli*, для багатьох університетів.

Акселерація технологічного розвитку за останні кілька десятиліть не обійшла стороною навчальний та науковий процес, створивши необхідність долучитися до процесів глобалізації та швидкого обміну інформацією [5]. Інформатизація суспільства й освіти потребує використання можливостей новітніх інформаційних технологій для інтенсифікації всіх рівнів навчального процесу, підвищення ефективності та поліпшення якості іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти. Від рівня інформатизації суспільства та комп'ютеризації начального процесу залежать результати освітньої діяльності (сформована професійна компетентність) та іншомовної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз останніх досліджень і публікацій [1–14] свідчить, що проблеми організації та оптимізації навчального процесу й використання комп'ютерних технологій у межах диверсифікації іншомовної підготовки досліджено у працях багатьох українських і зарубіжних науковців, зокрема: N. Buchan, R. Wilson, M. Brewer [5], L. Hook [9], D. Brossard [4], D. Instance, M. Kools [11], E. Scanlon, P. McAndrew, T. O'Shea [14] – дослідження сучасних комунікативних мультимедійних технологій; О. Бігич, М. Волошинова, О. Мацнева, Я. Окопна [1] – проблеми розроблення електронних засобів навчання іноземних мов для студентів мовних і немовних спеціальностей; І. Краснюк [2, 8] – створення електронних підручників; Г. Пратт, В. Єрмолаєв [13] – розвиток комп'ютерних та інформаційних технологій в освіті; М. Кривич [3] – формування самоосвітнього компонента для диверсифікації іншомовної підготовки студентів за умови використання можливостей інтернету тощо.

Питання використання інформаційних технологій (комп'ютерних, мультимедійних, комунікаційних) в освітньому просторі дуже актуальне в усіх країнах. Воно потребує глибокого дослідження та розвитку.

Мета статті

Метою статті є висвітлення способів і шляхів використання сучасних комп'ютерних технологій у створенні електронного посібника для викладання різних аспектів іноземної мови, зокрема лінгвокраїнознавства.

Основна частина

Використання новітніх комп'ютерних технологій у навчальному процесі ставить за мету досягнення високих якісних і кількісних показників у науковій і навчальній діяльності, іншомовній підготовці. Передусім йдеться про професійну орієнтацію навчання іноземних мов, оскільки вміння іншомовного спілкування є вагомим складником професійної діяльності сучасного фахівця будь-якої галузі. Професійно-орієнтоване навчання ґрунтується на врахуванні потреб студентів у вивченні іноземної мови, зумовлених особливостями їхньої майбутньої професії. Специфіка полягає у міжпредметності й інтеґративності навчання іноземних мов і фахових дисциплін для набуття студентами додаткових фахових знань, а також формування фахово значущих якостей особистості в ході вивчення іноземних мов. Навчання іноземним мовам важко уявити без супроводу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які викладач використовує і для пошуку значущих джерел інформації, їх накопичення, модифікації, і для розроблення авторських електронних засобів навчання іноземних мов [1].

На важливій ролі впровадження комп'ютерних технологій у робочий та організаційний процес наголошує й Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), визначаючи їх як електронні технології у сфері охорони здоров'я (e-health technologies). Останні спостереження спеціалістів ВООЗ, проведені у деяких країнах Центральної Африки з обмеженим доступом до Інтернету, вказують на те, що впровадження електронних технологій допомагає забезпечити охоплення інформацією великої кількості соціальних учасників (кількісний показник) і під'єднує їх до загальної мережі користувачів. Серед переваг такого підходу визначено: 1) інформативність; 2) широкий діапазон соціального впливу; 3) здійснення контролю та моніторингу [17].

Використання РС, E-Presenters, інтерактивної електронної дошки, мультимедійної лінгвістичної лабораторії SNetClass об'єднує усіх учасників навчального процесу в межах групи, університету, заощаджує час викладача, який будь-коли може додати чи змінити контент завдання, оновити навчальні матеріали, відео- чи аудіофайли на своїй персональній сторінці [2], викласти завдання для самостійного опрацювання тощо [3]. Отже, викладач раціонально використовує час на навчальну й організаційну роботу, збільшуючи часовий сегмент для ефективнішого проведення методичної роботи та дослідницької діяльності. Так виражається якісний показник інтеґрації комп'ютерних технологій у навчальний процес. Значення кількісного показника виражене у швидкому та одночасному інформуванні великої кількості студентів і викладачів про певні заходи, зміни в розкладах, новини університету, наукові проекти тощо.

Сучасні комп'ютерні технології дають змогу мінімізувати роль викладача як ментора з певної навчальної дисципліни, орієнтуючи студента на інформаційну та пізнавальну складові повідомлення. Такий підхід можна проілюструвати на прикладі on-line курсів або так званих Massive Online Open Courses (МООС), завдяки яким можна самостійно вивчати певний предмет або дисципліну, що передбачають контрольну перевірку знань, отримання сертифіката чи відповідного посвідчення. Отже, студент одержує свободу вибору, вибираючи те, що його більше цікавить, що, своєю чергою, стимулює відповідальність за результати здійсненого вибору [9]. Доступність джерельної бази таких курсів також допомагає сформувати загальну соціально-інформаційну культуру студента.

Застосування комп'ютерних технологій урізноманітнює навчальний процес, проте вони не можуть повністю замінити усіх функцій викладача. Особливо це актуально для України, де сучасні технології ще не повною мірою інтеґровані у навчальний процес. Розроблення та впровадження комп'ютерних технологій у вищій школі мають, передусім, допоміжний характер. Комп'ютерні бази даних, комп'ютерні навчальні програми, посібники та підручники можуть стати зручним засобом оптимізації навчального процесу [4].

Так, спробою оптимізувати навчальний процес та іншомовну підготовку в спеціальному вищому навчальному закладі стало створення електронного посібника з навчальної дисципліни "Лінгвокраїнознавство країн з другої іноземної мови" [2]. Розроблення такого електронного

посібника викликано необхідністю популяризувати зазначену вище навчальну дисципліну та зацікавити студентів питаннями, які вона висвітлює, а також сформувати у них лінгвосоціокультурну складову іншомовної комунікативної компетентності іноземною мовою.

Зміст і структуру електронного посібника спроектовано та укладено у чотири етапи (концептуалізація, формалізація, реалізація, апробація ефективності та впровадження) на підґрунті основних принципів комп'ютерної лінгводидактики: зумовленості (залучення новітніх комп'ютерних технологій до навчального процесу), необхідності (доцільність використання мультимедіа-продукту для підвищення ефективності навчального процесу), інформативності (отримання додаткової інформації) та надійності (програмне забезпечення має бути високонадійним, інформація чіткою і доступною).

Кожна електронна лекція посібника містить сторінку основних питань з певної теми, що розглядають, а також перелік літератури, запропонованої для самостійного опрацювання. Деякі лекції містять перелік контрольних запитань для самоперевірки (українською мовою та мовою, яка вивчається). Кожна лекція становить завершений електронний “міні-блок”, який містить найголовнішу фактологічну інформацію, що супроводжується екстралінгвістичними засобами (схемами, таблицями, рисунками, малюнками, картами, анімацією). Лекції інтерактивні, що пояснюються інтеграцією у посібник навчальних і пізнавальних відео- та аудіоматеріалів (рис. 1, 2). Прикріплені аудіо- та відеофайли лінгвокраїнознавчого характеру мають на меті допомогти студенту краще зрозуміти і засвоїти теоретичний матеріал лекції, зануритися в іншомовне середовище.

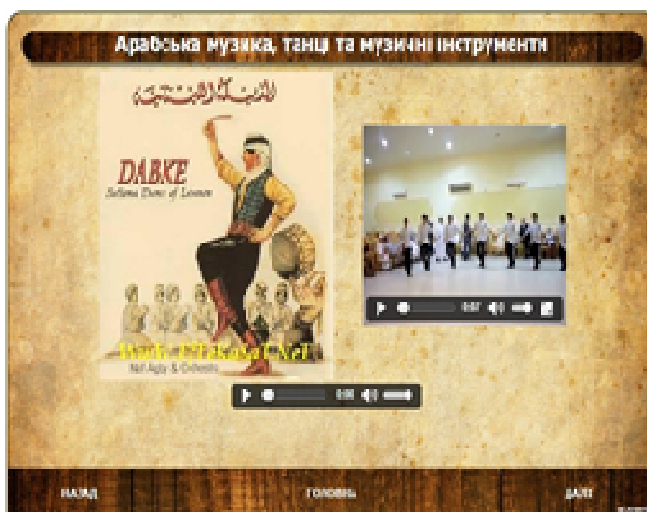

Рис. 1. Фрагмент лекції “Арабська музика, танці, музичні інструменти”

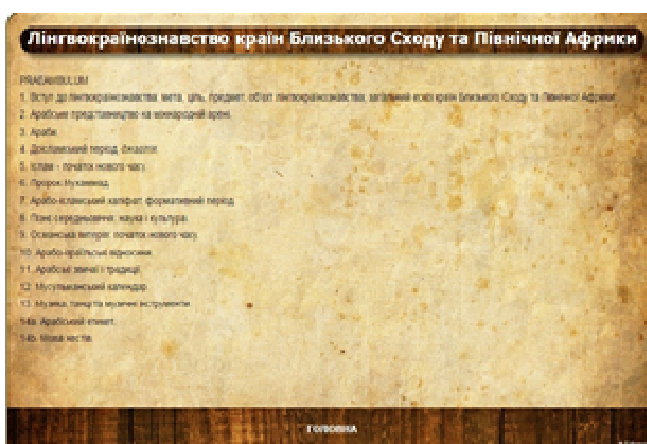

Рис. 2. Фрагмент лекції “Лінгвокраїнознавство країн Близького Сходу та Північної Африки”

посібника викликано необхідністю популяризувати зазначену вище навчальну дисципліну та зацікавити студентів питаннями, які вона висвітлює, а також сформувати у них лінгвосоціокультурну складову іншомовної комунікативної компетентності іноземною мовою.

Зміст і структуру електронного посібника спроектовано та укладено у чотири етапи (концептуалізація, формалізація, реалізація, апробація ефективності та впровадження) на підґрунті основних принципів комп'ютерної лінгводидактики: зумовленості (залучення новітніх комп'ютерних технологій до навчального процесу), необхідності (доцільність використання мультимедіа-продукту для підвищення ефективності навчального процесу), інформативності (отримання додаткової інформації) та надійності (програмне забезпечення має бути високонадійним, інформація чіткою і доступною).

Кожна електронна лекція посібника містить сторінку основних питань з певної теми, що розглядають, а також перелік літератури, запропонованої для самостійного опрацювання. Деякі лекції містять перелік контрольних запитань для самоперевірки (українською мовою та мовою, яка вивчається). Кожна лекція становить завершений електронний “міні-блок”, який містить найголовнішу фактологічну інформацію, що супроводжується екстралінгвістичними засобами (схемами, таблицями, рисунками, малюнками, картами, анімацією). Лекції інтерактивні, що пояснюються інтеграцією у посібник навчальних і пізнавальних відео- та аудіоматеріалів (рис. 1, 2). Прикріплені аудіо- та відеофайли лінгвокраїнознавчого характеру мають на меті допомогти студенту краще зрозуміти і засвоїти теоретичний матеріал лекції, зануритися в іншомовне середовище.

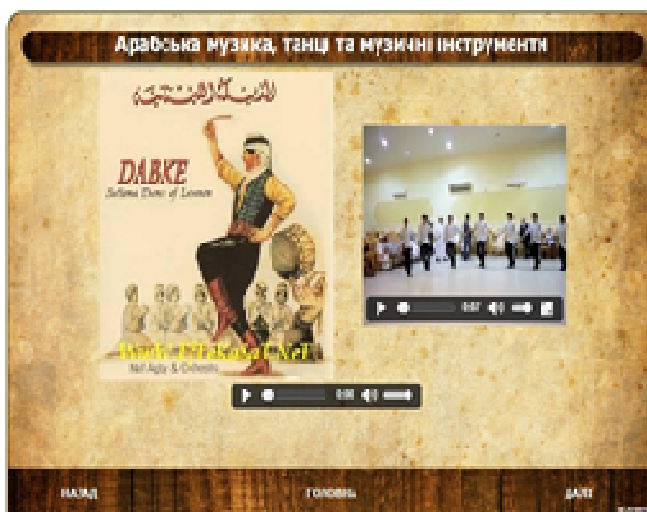

Рис. 1. Фрагмент лекції “Арабська музика, танці, музичні інструменти”

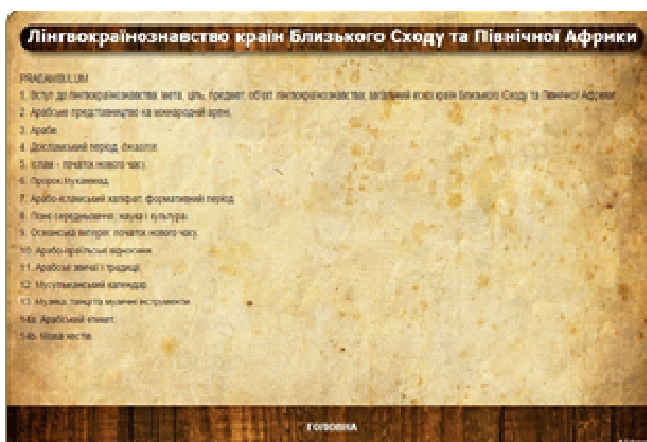

Рис. 2. Фрагмент лекції “Лінгвокраїнознавство країн Близького Сходу та Північної Африки”

Avanzino and Bor A. *Simulated computer-mediated/video-interactive distance learning: a test of motivation, interaction, satisfaction, delivery, learning and perceived* // *Journal of Computer-Mediated Communication*, 2006, available at : <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2001.tb00122.x/full>. 9. Hook L. *The internet of things raises the stakes on STEM education* // *Committee for Economic Development*, available at : <https://www.ced.org/blog/entry/the-internet-of-things-raises-the-stakes-on-stem-education>. 10. "ICT Competency Standards for Teachers", UNESCO, 2008, United Kingdom, available at: <unesdoc.unesco.org/images/0015/001562/156207e.pdf>. 11. D. Instance, M. Kools, "OECD work on technology and education: innovative learning environments as an integrating framework," *European Journal of Education*, vol. 48, № 1, pp.43–57, 2013, available at: http://eds.a.ebscohost.com.prx.elibukr.org/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=6&sid=447da294-7a4d-4dc2-9a25-40dd07b4ec47%40sessio_nmgr4004&hid=4105. 12. Krasniuk I. *Dutch educational model in humanities: An introduction to the best learning practices* // *Conference Papers : 20th Annual IATEFL Ukraine Conference : New Generation Learning – New Generation Teaching*, 2015, available at: <http://ukraineiatefl.wix.com/iateflukraine#!20th-conference---2015/c20b0>. 13. Pratt G. L. *From collegial to collaborative – a model for building trust and partnership in information technology* // (ed.) V. Ermolaev, H. C. Mayr, M. Nikitenko, A. Spivakovsky, and G. Zholtevykh, "Communication in computer and information technologies in education, research and industrial applications," *9th International Conference, ICTERI, Springer, Kherson, Ukraine, 2013*, pp. 41–49. 14. Scanlon E., McAndrew P. and O'Shea T. *Designing for educational technology to enhance the experience of learners in distance education: how open educational resources, learning design and Moocs are influencing learning* // *Journal of Interactive Media in Education*, 2015(1):6, pp. 1–9, available at: <files.eric.ed.gov/fulltext/EJ/1060086.pdf>. 15. Sharples M. et al. *Innovating pedagogy 2015: exploring new forms of teaching, learning and assessment, to guide educators and policy makers* // *Open University Innovation Report, 4, Institute of Education Technology, United Kingdom, 2015*, available at: proxima.iet.open.ac.uk/public/innovating-pedagogy_2015.pdf. 16. www.leidenuniv.nl/over.leidenuniv.nl/feitencijfers/jaarverslagen-publicaties.html. 17. www.who.int/buletin/volumes/90/5/12-020512.pdf. 18. Electronicstudybooks.in.ua/index.php/linhvokrainoznavstvo/krain-bis-ta-pa. (developer – A. Dzhudzha).

Iryna Krasniuk, Maryna Kryvykh

National Academy of the Security Service of Ukraine

LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN CONTEXT: PROS AND CONS OF USING COMPUTER TECHNOLOGIES

Introduction

Modern computer programs, data bases, interactive communication platforms, local networks of data exchange, distance learning, blended education have become an absolute must for many universities around the globe. Present day information and communication technologies are purporting educational process of all levels. They are also being used to advance the merit of foreign language acquisition.

Analysis of the latest sources of literature

The analysis of some recent researches proves that the matter of educational process in terms of its arrangement and enhancement, modern information and communication technologies application as means of foreign language training diversifying has been one of the referred topics of the Ukrainian and foreign scholars: N. Buchan, R. Wilson, M. Brewer, L. Hook, D. Brossard, D. Instance, M. Kools, E. Scanlon, P. McAndrew, T. O'Shea, O. Bihych, M. Voloshynova, O. Matsnjeva, Y. Okopna, I. Krasniuk, G. Pratt, V. Yermolajev, M. Kryvykh.

Purpose of the research

The article aims to outline some general tendencies of applying modern computer technologies in education. It also highlights positive results of ICT in education based on the example of the electronic study manual. It emphasises the essence of smart employment of modern technologies in academia.

Discussion

Modern computer technologies in education purport to achieve high qualitative and quantitative results both in education and in the field of scientific research. The integration of ICT in teaching foreign languages has largely been justified the demands of modern generation learners who are eager to be

engaged in the innovative ways of formal academic training. A latter day necessitates new rules stressing on the multi subject curriculum and integration of foreign language teaching to acquire extra professional skills and personal qualities. Computer technologies application diversifies educational process as such, yet the role of the teacher cannot be underestimated.

Conclusions

Information and communication technologies (both computer and multimedia) in education process are considered to be innovative didactic methods. They must be applicable and provide learners with the competences to meet the demands of the present-day. They can also, if used wisely, complement the classical educational model in academia and enhance the quality of foreign language acquisition.

References

1. Bihych O., Matsnjeva O., Voloshynova M. *Electronic tools for teaching students foreign languages: the experience of development and approbation: collective monograph*. – K. : pub. Centre KNLU, 2012. – P. 160.
2. Krasniuk I. *Electronic study manual: The study of historical and cultural aspects of national and cultural studies: study manual for military cadets // NA SSU*. – Kyiv, 2015, 1 optical disk (CD-ROM).
3. Kryvyh M. L. *Individual work as a way to diversify foreign language acquisition // The materials of the II International science methodical conference “Language and expertise: topical problems of teaching foreigners at higher educational establishment”, KNURE*. – 2015. – P. 198–201.
4. Brossard D. *New media landscapes and the science information consumer // Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. – Vol.110, suppl. 3. – P.14096-m-14101, 2013. – Available at : http://www.pnas.org/content/110/Supplement_3/14096.full.pdf?sid=74a3823c-092d-465b-a023-9461c27411b6.
5. Buchan N. R., Wilson R., Brewer M., Fatas E. and Foddy M. *Globalization and human cooperation // Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. – vol. 106. – № 11. – P. 4138–4142. – 2009. – Available at: <http://www.pnas.org/content/106/11/4138.full.pdf?sid=81b7bf0c-aff8-4488-b7b8-bcb0593fa8e0>.
6. *Digital Learning: Meeting the Challenges and Embracing the Opportunities for Teachers. A Policy Brief from the Committee for Economic Development*, available at: https://www.ced.org/pdf/Digital_Learning_Issue_Brief_Final.pdf.
7. Grouw M. 1,1 miljard mensen lopen het risico op gehoorbeschadiging, (1,1 billion people are exposed to hear damage) available at : www.gehoortest.nl/2015/03/05/1-1-miljard-mensen-lopen-het-risico-op-gehoorbeschadiging.
8. Guzley R., Avanzino S., and Bor A. *Simulated computer-mediated/video-interactive distance learning: a test of motivation, interaction, satisfaction, delivery, learning and perceived // Journal of Computer-Mediated Communication*, 2006. – Available at: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2001.tb00122.x/full>.
9. Hook L. *The internet of things raises the stakes on STEM education // Committee for Economic Development*, available at: <https://www.ced.org/blog/entry/the-internet-of-things-raises-the-stakes-on-stem-education>.
10. *ICT Competency Standards for Teachers // UNESCO*, 2008, United Kingdom. – Available at: unesdoc.unesco.org/images/0015/001562/156207e.pdf.
11. Instance D., Kools M. *OECD work on technology and education: innovative learning environments as an integrating framework // European Journal of Education*. – Vol. 48. – № 1. – P. 43–57, 2013. – Available at: http://eds.a.ebscohost.com.prx.elibukr.org/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=6&sid=447da294-7a4d-4dc2-9a25-40dd07b4ec47%40sessio_nmgr4004&hid=4105.
12. Krasniuk I. *Dutch educational model in humanities: An introduction to the best learning practices // Conference Papers: 20th Annual IATEFL Ukraine Conference : New Generation Learning – New Generation Teaching*, 2015, available at: <http://ukraineiatefl.wix.com/iateflukraine#120th-conference---2015/c20b0>.
13. Pratt G. L. *From collegial to collaborative – a model for building trust and partnership in information technology / V. Ermolaev, H. C. Mayr, M. Nikitenko, A. Spivakovsky, and G. Zholtkevych. Communication in computer and information technologies in education, research and industrial applications,” 9th International Conference, ICTERI, Springer, Kherson, Ukraine*. – 2013. – P. 41–49.
14. Scanlon E., McAndrew P. and O’Shea T. *Designing for educational technology to enhance the experience of learners in distance education: how open educational resources, learning design and Moocs are influencing learning // Journal of Interactive Media in Education*. – 2015. – № (1):6. – P. 1–9. – Available at: files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1060086.Pdf.
15. Sharples M. et al. *Innovating pedagogy 2015: exploring new forms of teaching, learning and assessment, to guide educators and policy makers // Open University Innovation Report, 4, Institute of Education Technology, United Kingdom*, 2015. – available at: proxima.iet.open.ac.uk/public/innovating-pedagogy_2015.pdf.
16. www.leidenuniv.nl/over.leidenuniv.nl/feitencijfers/jaarverslagen-publicaties.html.
17. www.who.int/buletin/volumes/90/5/12-020512.pdf.
18. Electronicstudybooks.in.ua/index.php/linhvokrainoznavstvo/krain-bis-ta-pa.